

1973-05-28

Till Riksdagen

Redogörelse från den svenska parlamentariska delegationen hos Europarådets rådgivande församling för församlingssessionerna under år 1972

Härmed får den svenska parlamentariska delegationen hos Europarådets rådgivande församling överlämna efterföljande redogörelse för rådets församlingssessioner under år 1972 jämte bilaga.

På delegationens vägnar:

KAJ BJÖRK

/Ragnar Dromberg

Redogörelse från den svenska parlamentariska delegationen hos Europarådets rådgivande församling för församlingssessionerna under år 1972

Europarådets rådgivande församling höll tredje delen av sitt tjugotredje möte den 19—26 januari, första delen av sitt tjugofjärde möte den 15—19 maj och andra delen av sitt tjugofjärde möte den 17—24 oktober 1972 i Strasbourg. I anslutning till januari- och oktobermötena samlades parlamentariker från EFTA-länderna för diskussion av frågor av gemensamt intresse på det ekonomiska området. Under majmötet hölls en gemensam session mellan Europarådets rådgivande församling och EG:s s. k. Europaparlament.

Svensk representation

Riksdagen företrädde under året i församlingen och dess organ av följande valda ombud och suppleanter:

Ombud:

Ambassadör Kaj Björk (ordförande)
Jur. dr Gunnar Hedlund
Fröken Astrid Bergegren
Avdelningsdirektör Daniel Wiklund
Rektor Stig Alemyr
Direktör Gösta Bohman

Suppleanter:

Hemmansägare Uno Hedström
Direktör Bengt Sjönell
Skoldirektör Ingvar Svanberg (fram till majmötet)
Barnavårdsman Mary Holmqvist (från majmötet)
Redaktör Per Ahlmark
Ingenjör Nils Erik Wååg
Jur. kand. Bertil Lidgard

I januarisessionen deltog herr Björk, fröken Bergegren, herrar Wiklund, Alemyr, Hedström, Ahlmark, Wååg och Lidgard.

I majsessionen deltog herrar Björk och Hedlund, fröken Bergegren, herrar Alemyr, Bohman, Hedström, Sjönell, fru Holmqvist, herrar Ahlmark, Wååg och Lidgard.

I oktobersessionen deltog herrar Björk och Hedlund, fröken Bergegren, herrar Wiklund, Alemyr, Bohman, Hedström, Sjönell, Ahlmark, Wååg och Lidgard.

Ombuden och suppleanterna är normalt fördelade på församlingens samtliga 14 utskott (kommittéer), vilka sammanträder såväl mellan som

under sessionerna och bereder huvuddelen av församlingens ärenden. Ett av dessa utskott, nämligen det ständiga utskottet, har fullmakt att i vissa frågor agera på församlingens vägnar mellan sessionerna. På grundval av utskottens förslag antar den rådgivande församlingen rekommendationer till ministerkommittén eller antar resolutioner, s. k. direktiv och uttalanden.

De svenska ombuden och suppleanterna har under året varit fördelade på utskotten på följande sätt (snedstrecken anger personskiten mellan tjugotredje och tjugofjärde mötena):

	<i>Ordinarie</i>	<i>Suppleanter</i>
Ständiga utskottet	Bohman/Alemyr	Wiklund/Bohman
	Bergegren	Björk/Wiklund
Politiska utskottet	Björk	Alemyr
	Sjönell	Ahlmark
Utskott för ekonomi och utveckling	Bohman	Wiklund
	Svanberg/Wååg	Wååg/Holmqvist
Social- och hälsovårds- utskottet	Bergegren (ordf.)	Hedström
	Wiklund (vice ordf.)	Sjönell
Juridiska utskottet	Bergegren	Hedström
	Hedlund	Lidgard
Kultur- och utbildnings- utskottet	Alemyr	Björk
	Lidgard	Sjönell
Utskottet för vetenskap och teknologi	Ahlmark	Sjönell
	Wååg	Bergegren
Utskottet för regional- planering och kommunala frågor	Alemyr	Wååg
	Sjönell	Lidgard
Utskottet för procedurfrågor	Lidgard	Svanberg/—
Jordbruksutskottet	Hedström	Sjönell
Utskottet för europeiska icke-medlemsländer	Ahlmark	Svanberg/Holm- qvist
Utskottet för förbindelser med de nationella parlamenten	Wiklund (vice ordf.)	Bergegren
Utskottet för befolknings- och flyktingfrågor	—/Holmqvist	—/Wiklund
Budgetutskottet	—/—	—/—

Herr Alemyr blev vid majsessionen en av församlingens tio vicepresidenter på ett år.

Flera av församlingens utskott har tillsatt halvpermanenta eller mer tillfälliga underskott. Följande svenska ombud har under året (eller

delar därav) varit ledamöter av sådana underutskott: herr Björk av politiska utskottets underutskott beträffande relationerna med Förenta nationerna, dess underutskott beträffande vapenleveranser och -försäljningar och dess underutskott beträffande Nord-Irland, fröken Bergegren av social- och hälsovårdsutskottets underutskott beträffande narkotikaberoende och dess underutskott beträffande den europeiska socialstadgan, herr Wiklund av social- och hälsovårdsutskottets underutskott beträffande det femte seminariet för frivilligtjänst, fröken Bergegren av juridiska utskottets underutskott beträffande strafflag och kriminologi och dess underutskott beträffande narkotikaberoende, herr Alemyr av kultur- och utbildningsutskottets underutskott beträffande UNESCO, herr Lidgard av kultur- och utbildningsutskottets underutskott beträffande historiska och konstnärliga minnesmärken och platser, herr Sjönell av region- och kommunalutskottets underutskott beträffande Europapriset och utbredandet av Europaidén, herr Alemyr av region- och kommunalutskottets underutskott beträffande kommunala och regionala strukturer och av dess underutskott beträffande naturvård.

Vid majsessionen avgick schweizaren Olivier Reverdin som president i församlingen. Till dennes efterträdare valdes med acklamation italiennaren Giuseppe Vedovato (kristl. dem.). Till de tio vicepresidentposterna valdes vid samma tillfälle, förutom herr Alemyr, delegater från Storbritannien, Frankrike, Förbundsrepubliken Tyskland, Belgien, Österrike, Turkiet, Nederländerna, Island och Malta.

Ministerkommitténs verksamhetsberättelse presenterades vid januari-sessionen av den schweiziske utrikesministern Pierre Graber samt vid maj- och oktobersessionerna av den turkiske utrikesministern Haluk Bayülken.

Vid januarsessionen framträdde som gästtalare den irländske justitieministern Desmond O'Malley i en debatt om kontroll av försäljning och innehav av handeldvapen, den västtyske inrikesstatssekreteraren Dietrich Genscher i miljövårdsdebatten, den brittiske premiärministern Edward Heath i samband med överlämnandet till denne av ett nyinstiftat Europapris för statskonst, den österrikiske utrikesministern Rudolf Kirchschläger i den politiska generaldebatten och den västtyske jordbruksministern Joseph Ertl i församlingens jordbruksdebatt.

Vid majsessionen framträdde den tunisiska utrikesministern M. Mas-moudi i en debatt om utvecklingsbiståndet samt den luxemburgiske premiärministern Pierre Werner och den danske ekonomiministern Per Hækkerup i den ekonomiska debatten.

Vid oktobersessionen talade OECD:s generalsekreterare Emile van Lennep i den ekonomiska debatten, Senegals president Léopold Sédar Senghor i kulturdebatten, den österrikiske vetenskaps- och forskningsministern Herta Firnberg och den maltesiska utbildnings- och kulturministern Agatha Barbara i utbildningsdebatten, den schweiziska justi-

tieministern Kurt Furgler i den juridiska debatten, den österrikiske handels- och industriministern Josef Staribacher i den ekonomiska debatten samt den franske biträdande utrikesministern André Bettencourt i den politiska debatten.

Allmänpolitiska frågor

Den allmänpolitiska debatten i församlingen koncentrerades vid januarsessionen till frågan om *öst-väst-förbindelserna* och förberedandet av en *europaisk säkerhets- och samarbetskonferens*, särskilt mot bakgrund av de avtal i Tysklands- och Berlinfrågorna som kort tid dessförinnan hade ingåtts. I debatten förekom betydande meningsbrytningar mellan å ena sidan dem som i utvecklingen såg lovande förutsättningar för avspänning och samarbete mellan Öst och Väst och å andra sidan dem som i denna utveckling såg ett hot mot eller en risk för den västliga världen. I den rekommendation (nr 662) som antogs av församlingen angavs de teman som borde ingå i den kommande säkerhetskonferensens dagordning och anbefalldes ministerkommittén att söka harmonisera medlemsregeringarnas uppträdande under de förberedande multilaterala överläggningarna i Helsingfors samt att låta inrikta Europarådets politiska och tekniska aktiviteter på en varaktig förbättring av öst-väst-förbindelserna liksom på hävdandet av den europeiska mänskliga rättighetskonventionens principer och de demokratiska institutionerna.

Relationerna mellan Europa och USA utgjorde det traditionella huvudtemat för den allmänpolitiska debatten vid majsessionen. I den politiska kommitténs rapport härom liksom i den av församlingen antagna resolutionen (nr 524) i ämnet framhölls bl. a. att det råder ovisshet och undran beträffande de framtida relationerna mellan Västeuropa och USA och att dessa försämrats som följd av valutakrisen och av andra friktioner på det ekonomiska området. Det uttalades vidare förhoppningen att USA skall bibehålla sina militära styrkor i Europa samt fortsätta sitt stöd av den europeiska enhetens sak. Å andra sidan borde de europeiska NATO-medlemmarna ta på sig en större del såväl av beslutsansvaret som av betalningsbördan för det gemensamma försvaret. Det underströks vidare bl. a. att den utvidgade europeiska gemenskapen (EG) måste göra snabba och substantiella framsteg för att Västeuropa skall bli en mera värdefull och respekterad partner till USA. Det kommande toppmötet inom EG borde ge en ny impuls åt den ekonomiska integrationen genom att definiera det utvidgade EG:s roll och uppgifter liksom "dess utrikespolitik, vars grundval utgörs av relationerna till USA". Konsultations- och samordningsmekanismerna inom Atlantfördraget måste stärkas som förberedelse för den europeiska säkerhets- och samarbetskonferensen och förhandlingarna om ömsesidi-

ga styrkereduktioner. — Herr Björk reserverade sig i ett anförande mot vissa av de angivna teserna i resolutionen, främst dem som talar om försvarsfrågor vilka uttryckligen faller utanför Europarådets behörighet att behandla. — Herr Björk påtalade även frånvaron i rapporten av varje hänvisning till eskalationen av den amerikanska krigföringen i *Vietnam*, som upprört stora delar av den allmänna opinionen i Väst-europa och som endast kunnat leda till ökat mänskligt lidande utan att åvägabringa någon lösning av konflikten. Av Europarådets medlemsstater hade endast de franska, svenska, norska och danska regeringarna intagit en klar ståndpunkt till dessa händelser, något som på ett paradoxalt sätt illustrerade ambitionen att åstadkomma en enhetlig västeuropeisk attityd till de internationella problemen.

I samma anförande tog herr Björk även upp vissa omotiverat överslåtande och optimistiska uttalanden om demokratin och parlamentarismens belägenhet i *Turkiet*, vilka gjorts av den politiska kommitténs ordförande, västtysken Blumenfeld. Påpekandet föranledde bemötanden från Blumenfeld liksom från några brittiska, turkiska och österrikiska talares sida.

Den turkiske utrikesministern Bayülken framträdde senare under majmötet som presentatör av verksamhetsberättelsen från Europarådets ministerkommitté, i vilken han då blivit ordförande. I det avslutande "nationella" avsnittet av sitt anförande erinrade Bayülken om att församlingens politiska utskott sammanträtt i *Turkiet* under april månad. Bayülken sade sig vara övertygad om att "Turkiets hängivenhet för den parlamentariska demokratin och de ansträngningar landet gör för att trygga friheterna vederbörligen inses av församlingens ledamöter". Utrikesministerns anförande avbröts tillfälligt av en antiturkisk demonstration från åhörarläktaren. — I den efterföljande frågestunden ställde herr Kaj Björk en fråga till Bayülken om de senaste avrättningarna i *Turkiet* och erinrade om den internationella reaktionen mot dödsdomar för politiska brott. Bayülken svarade med en utförlig redogörelse för den turkiska demokratin framväxt och hävdade att stränga straff är oundvikliga när statens säkerhet är i fara. I *Turkiet* rörde det sig om att rädda landets enhet och att bevara de demokratiska principerna. I en replik konstaterade Björk att frågan om dödsstraff alltmer blivit en internationell angelägenhet som diskuteras inom vissa av FN:s och Europarådets organ.

Turkietfrågan återkom — utan att stå på dagordningen — även vid oktobersessionen, nämligen under debatten om de mänskliga rättigheterna, då den turkiska regeringens åsidosättande av de mänskliga rättigheterna, undantagslagar, fängslande av journalister och studenter etc. påtalades av socialdemokratiska talare från Nederländerna, Norge och Storbritannien. Andra talare, däribland förre församlingspresidenten Reverdin, en västtysk socialdemokrat och en konservativ engelsman be-

klagade att Turkiet blivit indraget i denna debatt. Vid en senare debatt under samma session, då ministerkommitténs verksamhetsberättelse presenterades av kommitténs turkiske ordförande, utrikesminister Bayülken, tog även herr Ahlmark upp den turkiska frågan i ett anförande som anknöt till vad som sagts av de tidigare talarna. Herr Ahlmark erinrade om vittnesmål rörande tortyr och annan misshandel av fängslade personer i Turkiet och om andra medel som kommit till användning för att tysta eller förkväva den politiska oppositionen där. Herr Ahlmark ställde en direkt fråga till den turkiske utrikesministern huruvida Turkiet vore berett att ta emot en juridisk expertdelegation med uppgift att undersöka anklagelserna om övergrepp på demokratin i Turkiet och ge denna delegation tillfälle att träffa och utfråga fångar, politiker, journalister och andra. — Herr Ahlmarks synpunkter bemöttes först av den turkiske representanten Feyzioglou och av den västtyske ordföranden i politiska utskottet Blumenfeld, varefter utrikesminister Bayülken tog till orda och betecknade Ahlmarks propå om en undersökningsdelegation som förhastad. Han erinrade även om att både församlingens politiska och dess ekonomiska kommitté nyligen hade sammanträtt i Turkiet och haft tillfälle till samtal och iakttagelser. Turkiet var ett land med öppna dörrar och herr Ahlmark och andra kritiker finge själva gärna komma och se med egna ögon.

Frågan om ekonomiskt stöd från de västeuropeiska regeringarnas sida för att trygga de amerikanska *radiostationerna "Radio Free Europes"* och *"Radio Libertys"* fortsatta sändningar till Östeuropa aktualiserades i mars 1972 genom en motion av ordföranden i församlingens politiska utskott, västtysken Blumenfeld, o. a. En med anledning därav utarbetad, positivt hållen rapport skulle ha behandlats vid församlingens majsession, men på grund av oenigheter inom utskottet och presidiet avfördes frågan från mötets dagordning och ajournerades på obestämd tid. — Rapporten och rekommendationsförslaget återkom vid oktobersessionen i något modifierad form (sedan de båda radiostationernas verksamhet genom nya amerikanska anslag garanterats under ytterligare ett år). Även denna gång föranledde förslaget emellertid häftiga motsättningar inom utskottet och i församlingen, varför ärendet blev återremitterat till utskottet i anslutning till en förvirrad voteringsdiskussion.

På grundval av en i skyndsam ordning framlagd rapport från det politiska utskottet diskuterade församlingen vid sin oktobersession *åtgärder mot den internationella terrorismen*, som kort tid dessförinnan kulminerat i massakrerna på Lyddas flygplats och i den s. k. olympiska byn i München, flygplanssabotage och -kapningar, brevbombsattentat m. m. Församlingen antog i denna fråga en rekommendation (nr 684) med bl. a. en uppmaning till ministerkommittén att utarbeta en gemen-

sam europeisk front för att bekämpa terrorismen och att göra ärendet till en permanent dagordningsfråga från och med sin decembersession. I rekommendation uppfordras medlemsregeringarna också att dels förhindra att diplomatiska beskickningar etc. utnyttjas för terroristverksamhet eller till skydd härför, dels använda allt sitt inflytande för att förmå berörda länder att inte tillåta terrorister att verka eller bo eller ges asyl inom deras territorium. Vidare uppmanas medlemsstater som inte redan gjort detta att omgående underteckna och/eller ratificera Tokio-, Haag- och Montreal-konventionerna rörande flygplanskapningar m. m. Till sist uppmanas Europarådets olika organ att inte ha förbindelser med organisationer som betraktar terrorismen som en legitim kampmetod. — I debatten, som samlade ett stort antal talare i ett fördomande av terrorismen och av de länder som uppmuntrar eller beskyddar dess utövare, yttrade sig från svensk sida herr Ahlmark, som bl. a. uttalade sin förvåning över hur passiva regeringarna visat sig i denna fråga och hur svaga de internationella påtryckningarna på arabländerna varit.

De aktuella *koncentrations- och nedläggningstendenserna inom den västeuropeiska tidningsvärlden* hade på det politiska utskottets uppdrag analyserats i en interimrapport med herr Björk och holländaren van der Sanden som gemensamma författare, vilka båda presenterade sitt material vid församlingens oktobersession. En resolution (nr 534) antogs, i vilken församlingen uttrycker bekymmer över det potentiella eller verkliga hot mot pressens mångsidighet som tidningskoncentrationen innebär. Vidare uttalas att presstödet kan bli nödvändigt i vidgad omfattning. Församlingen framför även förhoppningen att rådets speciella kommitté av experter rörande presskoncentration skall slutföra sitt arbete snarast möjligt samt uppdrar åt det politiska utskottet att framlägga sin slutrapport i ämnet vid en kommande session.

Toppmötet i Paris mellan stats- och regeringschefer i *den utvidgade europeiska gemenskapens (EG:s)* nio medlemsländer, som ägde rum den 19—20 oktober 1972, dvs. samtidigt med församlingens oktobersession, tilldrog sig stor uppmärksamhet och debatterades i församlingen såväl i början som i slutet av sessionen. Debatten tjänade som en generalmönstring av hela den europeiska integrationsproblematiken. En rad talare kommenterade — och många beklagade — utgången av den norska folkomröstningen i anslutningsfrågan. — Dansken Nyboe-Andersen (venstre) framhöll bl. a. att visserligen kunde starka institutioner behövas som en garanti för de små ländernas intressen men erinrade samtidigt om att Danmark som ny medlem behövde en period av anpassning till samlevnaden med övernationella institutioner. Detta gällde framför allt på det utrikespolitiska området, och talaren varnade — med udd mot en

paragraf i det framlagda resolutionsförslaget — på samtliga danska delegaters vägnar för ett brådstörtat inrättande av en övernationell mekanism syftande till enhetliga beslut på utrikespolitikens och de internationellt-monetära områdena. — Norrmannen Frydenlund (arbejderpartiet) betonade att Norges nej i folkomröstningen inte finge uppfattas som ett steg i riktning mot neutralism; det utgjorde inget nej till Väst-europa eller till NATO eller till den västliga orienteringen över huvud taget. Utslaget måste emellertid både accepteras och respekteras, och inget kunde ändra detta under överskådlig tid. Det stora antalet ungdomsröster på nej-sidan borde uppfattas som en varning och en erinran om att den europeiska enigheten inte finge bli ett självändamål. Det behövdes en ny europeisk dimension syftande till en förbättring av "livskvalitén". — Norrmannen Hegtun (venstre) anslog liknande tongångar men underströk att nej i folkomröstningen i år inte för alltid kunde fastlägga norrmännens attityd till EG. — Norrmannen Petersen (höjre) uttalade sig starkt beklagande över utgången men trodde att det norska folkets flertal skulle ändra sig till ett ja inom några år. — En längre resolution (nr 528) med önskemål och uppmaningar riktade till den förestående toppkonferensen (bl.a. innehållande en förhoppning att det norska folket "med tiden skall känna sig berett att fullt ut delta i det utvidgade EG") antogs utan rösträkning. — I samband därmed gjorde herr Alemyr en röstförklaring, i vilken han tog avstånd från resolutionstextens referens till Norge. Han uttalade vidare sin tillfredsställelse med Sveriges frihandelsavtal med EG och framhöll att Sverige mot bakgrund av sin neutralitet är berett att samarbeta så nära som möjligt med gemenskapen samt att frihandelsavtalet utgör ett viktigt steg i denna riktning.

Församlingen antog samtidigt en resolution (nr 529) rörande behovet av en *internationell valutareform* med anknytning till den europeiska ekonomiska integrationen. I resolutionen välkomnas bl. a. EG-ländernas avsikt att inrätta en europeisk fond för valutasamarbete.

För att på ett dramatiskt sätt framhäva Europarådsförsamlingens intresse för den förestående toppkonferensen och de avgöranden som där skulle träffas avreste församlingspresidenten Vedovato och generalsekreteraren Tonic-Sorinj till Paris för att personligen överbringa innehållet i resolutionen nr 528.

Debatten i frågan återupptogs den 24 oktober, dvs. sista sessionsdagen, på grundval av bl. a. kommunikén från toppkonferensen, som kommenterades och utvecklades av biträdande franske utrikesministern André Bettencourt. Diskussionen utmynnade i antagandet av ännu en resolution (nr 536) i ämnet, som på det hela taget uttrycker tillfredsställelse med toppkonferensens resultat. I resolutionen beklagas dock att konferensen inte kommit fram till precisa riktlinjer för en permanent koordinering av den ekonomiska politiken, speciellt för att bekämpa

inflationen. Vidare beklagas dels att man inte gjort några åtaganden för att öka utvecklingsbiståndet eller uppnått några bindande beslut för att förstärka Europa-parlamentet, bl. a. genom direkta val, dels att toppkonferensen inte gjort några framsteg vad gäller stärkandet av "de befintliga mekanismerna för politisk koordination", särskilt som man tidigare gett till känna mycket ambitiösa avsikter därvidlag.

I direkt anslutning till oktobersessionens debatt kring EG:s utvidgning antog församlingen en rekommendation (nr 688), i vilken det bl. a. påpekas att resultaten av toppmötet i Paris gör det nödvändigt att skyndsamt definiera *Europarådets framtida roll*. Det uttalades den fasta övertygelsen att Europarådet och dess församling även fortsättningsvis har en viktig roll att spela, bl. a. som parlamentariskt forum vilket är gemensamt för EG:s medlemsstater "och många andra demokratiska stater i Europa". I rekommendationen anbefalldes ministerrådet att uppmana medlemsregeringarna att studera den fortsatta roll de förutses för Europarådets vidkommande (i ljuset av Pariskonferensens resultat) och att om möjligt redovisa sina synpunkter i ämnet vid ministermötet i december 1972. Ministerkommittén uppfordrades vidare dels att ingå i en diskussion härom med församlingens representanter vid det gemensamma s. k. kollokviet i december, dels och slutligen att komma fram till en gemensam uppfattning rörande Europarådets framtida roll och uppgifter senast vid ministermötet i maj 1973.

Ett spörsmål som fanns upptaget på januarsessionens dagordning avsåg "följderna av *situationen i Öst-Bengalen*". Som en uppföljning av den rekommendation (nr 648) om bistånd till flyktingar från dåvarande Östpakistan, som antogs av församlingens oktobermöte 1971, hade herr Ahlmark på det politiska utskottets vägnar utarbetat en rapport jämte förslag till resolution, vars kärna utgjordes av en vädjan om massivt ekonomiskt bistånd till Bangladesh. Med åberopande av en paragraf i procedurreglerna lyckades ett av Turkiets församlingsombud dock förhindra att ärendet togs upp till behandling och beslut. Ordföranden gav uttryck för sitt och flertalets beklagande av denna utgång och gav herr Ahlmark tillfälle att ändå göra ett uttalande och presentera sin rapport omedelbart innan januarimötet förklarades avslutat. — Resolutionen i fråga antogs sedermera (som nr 517) av församlingens ständiga utskott under mars månad.

Ekonomiska frågor

Vid sitt januarimöte 1971 hade församlingen antagit en rekommendation (nr 624) om juridiskt *konsumentskydd*. Ekonomiska utskottet beslöt därefter att närmare analysera konsumentskyddet i dess allmänna ekonomiska och sociala sammanhang. Den därav resulterande rappor-

ten, som presenterades vid församlingens majmöte 1972, innehöll bl. a. ett avsnitt om de svenska institutionerna konsumentombudsmannen och marknadsrådet och utmynnade i yrkande på utarbetandet av en europeisk "konsumentstadga", som anger minimivillkoren för ett allomfattat konsumentskydd. En resolution (nr 521) i denna riktning antogs enhälligt. I debatten härom deltog bl. a. fröken Bergegren.

Frågan om europeisk *ekonomisk och monetär union* diskuterades vid församlingens majsession. Härvid framträdde som gästtalare dels den luxemburgiske premiärministern Pierre Werner (upphovsman till den s. k. Werner-planen inom EG), dels den danske ekonomi- och budgetministern Per Hækkerup. I den av församlingen antagna resolutionen (nr 523) understryks bl. a. nödvändigheten av att inrätta sådana europeiska institutioner som kan fylla funktionerna av europeisk centralbank och europeisk fond för monetärt samarbete, vilka kan bidra till att bl. a. harmonisera de olika ländernas ekonomiska och skattepolitik och till att främja antagandet av en gemensam europeisk räkneenhet.

EFTA:s verksamhetsberättelse liksom *OECD:s* verksamhetsberättelse diskuterades vid församlingens oktobersession. I anslutning till den förstnämnda frågan antogs en resolution (nr 535), vari bl. a. understryks fördelen av ett nära samarbete mellan de kvarvarande EFTA-länderna och det utvidgade EG också inom valuta-, energi-, transport-, industri-, utvecklings- och världshandelsområdena. I resolutionen uttrycks även förvissningen att "de tre neutrala EFTA-staterna och Finland genom sin geografiska belägenhet och sin politiska status kan på ett värdefullt sätt bidra till avspänning och till utvecklingen av de ekonomiska förbindelserna mellan Öst- och Västeuropa". — I OECD-debatten riktade herr Wiklund uppmärksamheten på det fruktbara samarbete som äger rum mellan Europarådet och OECD:s utvecklingscentrum, särskilt i samband med arrangerandet av seminarier rörande internationell frivilligtjänst.

Social- och hälsovårdsfrågor

Vid sitt oktobermöte antog församlingen en rekommendation (nr 685), som anbefaller införandet av en enhetlig och regelbundet återkommande "*social rapportering*" från medlemsregeringarna, med vars hjälp man på ett bättre sätt än som f. n. är möjligt kan avläsa graden av sociala framsteg resp. bakslag i medlemsländerna och även uppnå en högre grad av internationell jämförbarhet. I ett anförande stöddes förslaget härom av fröken Bergegren, som bl. a. underströk att det här rörde sig om en svår uppgift, nämligen att finna instrument eller verktyg varmed man kan mäta de mänskliga livskvaliteterna.

Församlingen antog vid samma tillfälle en rekommendation (nr 686)

om förbättring av vården för sjukhuspatienter. Också i denna debatt yttrade sig fröken Bergegren.

Fröken Bergegren var vid oktobermötet rapportör rörande resultaten av det tvärvetenskapliga *symposium om narkomani*, som hållits i Strasbourg under tiden 20—24 mars 1972. I debatten härom deltog även herr Wiklund, som bl. a. underströk det angelägna i att också studera frågan om användningen av droger, lugnande medel och sömnmedel i samband med bilkörning. Herr Wiklund redogjorde också för aktuella svenska förslag rörande medicinsk-psykologisk behandling av narkotikaberoende fångar. — Församlingen antog i ärendet en rekommendation (nr 679), i vilken föreslås tillsättandet av en expertkommitté inom Europarådet, som nära bör samarbeta med berörda FN-organ och andra internationella organisationer samt även inbjuda EG och regeringarna i europeiska ickemedlemsstater att alltifrån början delta i kommitténs arbete. Kommittén i fråga bör bl. a. utarbeta ett informationssystem rörande förebyggande, behandling och kontroll av narkomani, den bör evaluera resultaten av olika behandlings- och rehabiliteringsmetoder och den bör initiera och främja forskning rörande de faktorer som framkallar narkotikamissbruk resp. -beroende.

Befolknings- och flyktingfrågor

Vid sitt januarimöte antog församlingen en resolution (nr 508) om de grekiska flyktingarnas situation, i vilken regeringar och parlament uppmanas att bevilja specialbidrag till hjälp åt de grekiska flyktingarna via FN:s flyktingkommissariat. Hjälpbehovet för särskilt utsatta grekiska flyktingar — äldre personer och studenter — uppskattades för år 1972 till 200 000 dollar.

Vid samma tillfälle behandlades en rapport om *Palestina-flyktingarnas situation* och antogs en rekommendation (nr 568) om ökat stöd till UNRWA, främst för utbildning och bostadsbyggande.

På grundval av en snabbbehandlad motion om bistånd till de av utvisning drabbade *asiaterna i Uganda* antog församlingen vid sitt oktobermöte en rekommendation (nr 676) med förslag till snara hjälpinsatser från medlemsregeringar, frivilligorganisationer m. fl.

Redan vid 1971 års oktobersession hade församlingen debatterat ett relativt långtgående förslag till rekommendation rörande *födelsekontroll och familjeplanering*. Förslaget befanns emellertid då vara så kontroversiellt att ärendet, som framlagts av befolknings- och flyktingutskottet, efter en stormig debatt blev återremitterat för fortsatt beredning inom såväl befolknings- som de sociala och juridiska utskotten. Ärendet återkom på församlingens dagordning ett år senare i reviderat skick och åtföljdes av yttranden från de båda sistnämnda utskotten. I huvudrapporten hade denna gång den mest omstridda frågan, nämligen den rörande en liberalisering av abortlagstiftningen, redovisats separat. Också

från rekommendationsutkastet hade abortfrågan utskilts och i stället behandlats i ett fristående utkast till en resolution (den mer deklamatoriska formen av meningsyttring). Möjligen som en följd av dessa redigeringsgrepp blev debatten i ämnet denna gång mindre känsloladdad, och det lyckades motståndarna av en abortliberalisering att med hjälp av en knapp majoritet (34—39—3) fälla abortresolutionen. Däremot antogs så gott som enhälligt rekommendationen (nr 675) om födelsekontroll och familjeplanering. I denna anbefalls bl. a. en friare försäljning av preventivmedel, inrättandet av familjerådgivningsbyråer, lämplig sexualundervisning (med det tillagda förbehållet "med hänsyn tagen till föräldrarnas rättigheter") och en rad sociala åtgärder ägnade att bistå barnfamiljer. — I debatten uttalade sig från svensk sida fröken Bergegren samt herrar Wiklund och Lidgard. — Herr Wiklund erinrade i sitt anförande om de etiska och moraliska dilemman, som uppstår i olika abortsituationer, dock utan att ta avstånd från resolutionsutkastet. — Herr Lidgard gav i sitt anförande ett klart stöd åt tanken på obligatorisk sexualundervisning inom skolans ram. — Fröken Bergegren, som talade i egenskap av ordförande i socialutskottet, stödde i sitt anförande fullt ut de båda utkasten, samtidigt som hon erinrade om att de knappast kunde tillfredsställa opinionen i sådana länder som redan nått betydligt längre i dessa frågor, däribland Sverige.

Juridiska frågor

På grundval av en rapport om resultaten av den parlamentariska konferens om de mänskliga rättigheterna, som hållits i Wien den 18—20 oktober 1971, antog församlingen vid sitt januarimöte en resolution (nr 505), i vilken de nationella parlamenten uppmanas att förverkliga konferensens förslag om att dels upprätta en lämplig mekanism för att granska lagförslag och främja lagstiftning till skydd för de mänskliga rättigheterna, dels inrätta ett organ av samma karaktär och typ som det skandinaviska ombudsmannasystemet.

(I sammanhanget kan nämnas att en motion med herr Wiklund som initiativtagare väcktes vid samma möte, vari påyrkas inrättandet av en europeisk ombudsman för de mänskliga rättigheterna.)

Vid sitt oktobermöte höll församlingen en längre debatt rörande uppföljningen av resultaten från den nyssnämnda parlamentariska konferensen om de mänskliga rättigheterna. Därvid antogs en rekommendation (nr 683), vari ministerkommittén uppmanas att tillsätta en kvalificerad ad hoc-kommitté för att närmare överväga de specifika (femton till antalet) förslag till ett aktionsprogram för Europarådet på de mänskliga rättigheternas område, som framlagts i en bilaga till rekommendationen. Ett av förslagen avsåg anordnandet av ett tvärvetenskapligt symposium rörande frågan om "begynnelsen och slutet på rätten till liv", ett annat avsåg spörsmålet huruvida "rätten till en adekvat miljö"

borde upphöjas till en mänsklig rättighet som kan få legalt skydd. I de övriga förslagen ingick bl. a. ett förbättrat skydd av kvinnans och barnets rättigheter, rättigheter för politiska fångar, informations- och pressfriheten och ett studium av fysiskt eller psykiskt handikappade personers speciella problem i samband med ingivande av klagomål till den europeiska mänskliga rättighetskommissionen. — I debatten härom gjordes ett inlägg av fröken Bergegren, som bl. a. stödde uppslaget om ett närmare studium av frågan om den juridiska definitionen av livets början och slut. Fröken Bergegren berörde även den diskriminering av kvinnlig personal som förekommer inom Europarådet och annorstädes.

Vid januarimötet antogs en rekommendation (nr 652) och en resolution (nr 506) rörande samordning av forskning rörande *rättssystem i Central- och Östeuropa*. Detta skedde mot bakgrunden av ett symposium i samma fråga, som hållits i Strasbourg under juli månad 1971.

I rekommendation nr 653 påyrkades att medlemsstaternas regeringar utarbetar en gemensam ståndpunkt beträffande *konstgjorda havsöars juridiska status* inför den internationella havsrättskonferensen år 1973.

I rekommendation nr 654 om Europarådets roll inom straffrättens område uppmanades ministerkommittén att bl. a. verka för större anslutning till de sex *straffrättskonventioner* som hittills utarbetats inom Europarådets ram samt att låta undersöka möjligheten att harmonisera europeisk strafflagstiftning beträffande miljöskyddet, privatlivets helgd, tagande av gisslan och kidnapping i samband med egendomsbrott.

Under januarimötet debatterades även frågan om *kontroll av innehavet av handeldvapen* och antogs en rekommendation (nr 655), vari påyrkas harmonisering och effektivisering av ländernas lagstiftning beträffande kontroll av förvärv, innehav och utförsel av handeldvapen. Under debatten härom framträdde den irländske justitieministern O'Malley, vilket ledde till ett animerat meningsutbyte främst mellan briter och irländare rörande den aktuella situationen i Nordirland.

Församlingen antog vid sitt januarimöte vidare en rekommendation (nr 656) om *beskattningen av benefika organisationer*, vari ministerkommittén uppmanas studera möjligheten för medlemsstaterna att avlägsna juridiska och fiskala hinder för donationer till internationella filantropiska och liknande ändamål. Mot denna rekommendation reserverade sig fröken Bergegren.

Vetenskapliga och tekniska frågor

Vid sitt januarimöte antog församlingen en rekommendation (nr 663) rörande *europeisk rymdpolitik*, vari medlemsregeringarna uppmanas att i största möjliga utsträckning medverka i ESRO:s satellitprogram och speciellt i dess med USA gemensamma aeronautiska satellitprogram. Vidare uppfordras medlemsregeringarna i den europeiska rymdkonfe-

rensen att skyndsamt ta ställning till frågan om ett eventuellt europeiskt deltagande i det amerikanska post-Apollo-programmet samt att undersöka möjligheten att framskaffa egna bärraketer för de europeiska tillämpningssatelliterna, ifall förhandlingar om tillgång till amerikanska bärraketer inte leder till tillfredsställande resultat. — En likartad rekommendation (nr 677) antogs vid församlingens oktobermöte.

I rekommendation nr 664, som antogs vid januarimötet, framläggs ett utkast till avtal om underlättande av *gränspassager för vetenskaplig forskningsmateriel* inom Europa.

I resolution nr 513 angående användningen av *datorer inom parlamenten* uttalade församlingen bl. a. förhoppningen att de nationella parlamenten måtte träffa arrangemang om permanent informationsutbyte om de erfarenheter härav som vunnits på olika håll.

Vid sitt oktobermöte diskuterade församlingen resultaten av den tredje *parlamentarisk-vetenskapliga konferens*, som hållits i Lausanne under april månad 1972. I debatten härom gjorde herr Alemyr ett inlägg, vari han bl. a. erinrade om det informationsutbyte mellan politiker och vetenskapsmän som äger rum inom RIFO:s ram. I den rekommendation (nr 678) som antogs ingår bl. a. förslaget från konferensen att ett samarbete mellan parlamentariker och vetenskapsmän (av det slag som RIFO är ett uttryck för) mera allmänt bör komma till stånd.

Miljövårdsfrågor

En större debatt i miljövårdsfrågan hölls under församlingens januarimöte. Till grund härför låg inte mindre än ett dussintal rapporter och andra yttranden från sju av församlingens tolv fackutskott. Debatten uppvisade därför en mycket stor spännvidd. Icke oväntat utspann sig det livligaste meningsutbytet kring frågan om överljudsflygningar.

På grundval av dessa rapporter antog församlingen dels en rekommendation (nr 659), dels en resolution (nr 509) om *miljöpolitiken i Europa*.

I den förra anbefalldes ministerkommittén bl. a.

att med sikte på den till början av 1973 i Wien planerade ministerkonferensen om den europeiska miljön definiera de mest trängande europeiska miljövårdsproblemen och därmed också bidra till FN:s miljövårdskonferens i Stockholm,

att underställa nämnda Wien-konferens förslaget att inrätta ett europeiskt ombudsmannaämbete för miljövårdsfrågor med befogenhet att rikta miljövårdsförslag till regeringarna,

att stärka Europarådets särskilda roll på detta område inom upplysning och undervisning samt att engagera den europeiska kommunkonferensen i den permanenta miljövårdskampanj som redan tidigare rekommenderats av ministerkommittén.

I rekommendationen angavs vidare ett antal ledande principer för

den nationella miljövårdspolitiken. I slutavsnittet förordades en mer positiv tillämpning av vetenskap och teknik för lösandet av miljövårdsproblem och en politik som ger jordbrukarna en rimlig ersättning även för deras viktiga roll som "landskapets beskyddare" och som gör det möjligt för dem att reducera användningen av miljöskadliga ämnen i jordbruksproduktionen.

I en av fröken Bergegren på social- och hälsovårdsutskottets vägnar presenterad rapport sammanfattades resultaten av det *parlamentariska hälsovårdssymposium* som arrangerats av Europarådet i juli 1971 i Stockholm.

På grundval härav antog församlingen rekommendation nr 660 om *skadeverkningar på miljön och den mänskliga hälsan*. I denna anbefalldes ministerkommittén bl. a.

att fullfölja arbetet på utarbetandet av livsmedelshygieniska normer i syfte att uppnå en harmonisering av den europeiska lagstiftningen på detta område,

att från toxikologisk synpunkt främja forskning beträffande livsmedelstillsetser, användningen av antibiotika inom djuruppfödningen, förpackningsmaterials inverkan på livsmedel etc.,

att vidga mandatet för det europeiska informationscentret för naturskydd till att inbegripa miljöns hälsovårdsaspekter.

Medlemsregeringarna uppmanades å sin sida bl. a.

att främja upprättandet i varje land av ett organ med ansvar för främjande och samordning av alla miljö-hälsoaktiviteter,

att utarbeta och fastställa maximala bullernivåer,

att utarbeta en europeisk lagstiftning, åtföljd av strikta kontrollåtgärder, beträffande olika aspekter av livsmedelsförsäljning,

att genom massmedia ge allmänheten maximal information om sambandet mellan miljö och hälsa.

Fröken Bergegren höll i detta sammanhang två anföranden.

I resolution nr 510 om *minskning av luftnedsmutsning från bilavgaser*, som baserade sig på förslag i en rapport utarbetad av herr Alemyr på regionplaneutskottets vägnar, riktades en vädjan till medlemsstaterna att se till att miljöexperter engageras i arbetet på kontrollen av bilavgaser. Vidare uppmanades församlingens medlemmar att i sina respektive parlament framlägga förslag om lagstiftning beträffande dylik kontroll och att därvid som förebild använda sig av USA:s normer och lagstiftning avseende 1973—1974 års personbilsmodeller.

Herr Alemyr höll i detta sammanhang två anföranden.

Under miljövårdsdebatten blev frågan om användning av *överbjuds-flygplan i civil luftfart* den livligaste och mest kontroversiella. Två rap-

porter — den ena från det ekonomiska utskottet och avseende "de ekonomiska implikationerna av införandet av civila överljudsplan", den andra från det sociala utskottet och betitlad "återverkningarna av civila överljudsflygningar på den mänskliga och naturliga miljön" — företrädde två starkt divergerande åskådningar i ett och samma ämne: den förra ivrigt förespråkande att överljudsplan snabbt tas i civilt bruk, närmast för att säkra Europas rangplats i teknologiskt och industriellt utvecklingsavseende, den senare innehållande mycket starka varningar för kända och befarade skadeverkningar av detta senaste flygtransportmedel. Efter en första debattomgång, i vilken från svensk sida herr Wiklund deltog med ett mot överljudsflyg kritiskt anförande, och sedan ett stort antal ändringsförslag framlagts, blev utkasterna till resolutionerna återförvisade till resp. utskott för överarbetning. I den tre dagar senare återupptagna debatten yttrade sig från svensk sida herr Wiklund och fröken Bergegren på i stort sett samma linje. — I ärendet antogs med majoritet dels resolution nr 511 om de ekonomiska implikationerna, dels resolution nr 512 om återverkningarna. I den förra uttalas bl. a. övertygelsen att "det uppenbart ligger i Europas allmänna intresse att fast fullfölja förverkligandet av Concorde-projektet i syfte att insätta detta europeiska överljudsplan i kommersiellt bruk över Nordatlanten". I den senare resolutionen uttalas å andra sidan kravet att överljudsplan inte skall börja användas förrän man fått fram "fullständiga resultat av forskningarna om överljudsflygets effekter på den mänskliga hälsan, djurlivet och klimatet", att risken för farliga återverkningar bör vara ett skäl att icke tillåta sådana flygningar i större skala och att "civila flygningar i överljudsfart över befolkade områden bör förbjudas". Den senare resolutionen uppmanar vidare rådets generalsekreterare att hos FN:s generalsekreterare utverka åtgärder för en internationell överenskommelse efter dessa linjer och att förmedla de refererade kraven till FN:s miljövärdskonferens i Stockholm. — Även om många motsättningar i de båda resolutionstexterna bortarbetats, kvarstod sålunda en uppenbar diskrepans mellan de bådas syftning och innebörd.

Under miljövärddebatten framträdde den västtyske statssekreteraren Dietrich Genscher med ett anförande om miljövärdens inriktning och organisation i hans land. Genscher besvarade i sammanhanget ett antal frågor, bl. a. från herr Alemyr och fröken Bergegren.

På grundval av ännu en rapport från regionplaneringsutskottet antogs en rekommendation (nr 661) innehållande en längre principdeklaration om *bostadspolitiken i Europa*. Den behandlar bl. a. bostadsbehovet i relation till de sociala framstegen, moderniseringen av äldre bostadsbestånd, bostadsbyggandets finansieringskällor och miljöaspekter och de kommunala myndigheternas nyckelroll i sammanhanget. Ett an-

tal ändringsförslag till det ursprungliga rekommendationsutkastet, som framlades av fröken Bergegren i hennes egenskap av ordförande i socialutskottet, upptogs i slutversionen. Fröken Bergegren höll i detta sammanhang två anföranden.

Jordbruksfrågor

Vid församlingens januarimöte diskuterades bl. a. en rapport rörande *jordbrukarnas förändrade yrkessituation* och de faror som den teknologiska förändringen av jordbruket medfört för människan och hennes naturmiljö. I rapporten erinrades också om att jordbrukaren — förutom som producent av råvaror och livsmedel — får en allt viktigare funktion som landskapsvårdare. — I den på grundval härav antagna resolutionen (nr 514) påyrkas bl. a. mer forskning för att få fram jordbruksmetoder som undviker miljöskador. Vidare efterlyses rimligt ekonomiskt vederlag åt jordbrukarna även för deras tjänster som landskapsvårdare, särskilt inom eftersatta landsändar.

I en rekommendation (nr 668) rörande den andra s. k. världslivsmedelskongressen påyrkas bl. a. en särskild *europaisk frihet-från-svältfond* och uppbyggnaden av en *europaisk livsmedelsreserv* för att sättas in i samband med naturkatastrofer o. likn.

Utvecklingsbistandsfrågor

Församlingens debatt av utvecklingsbistandsfrågor koncentrerades till majsessionen och hade denna gång sin utgångspunkt dels i OECD:s utvecklingskommittés (DAC) rapport avseende år 1971, dels i en rapport från det ekonomiska utskottet rörande *bistånd och investeringar*. I den senare, som var baserad på resultaten av en rundabordskonferens i ämnet som hållits i Paris i december 1971, behandlades speciellt de multilaterala institutionernas roll.

Församlingen antog i denna fråga dels en rekommendation (nr 672) om utvecklingsbiståndet i allmänhet, dels en resolution (nr 522) om bistånd och investeringar och de multilaterala institutionernas roll därvidlag. I den förra uttrycks besvikelse över ministerkommitténs passivitet, när det gäller att effektuera församlingens rekommendation nr 595 från januari 1971 beträffande Europarådets medlemsstaters roll i FN:s andra utvecklingsårionde. Det riktas vidare en enträgen uppfordran till ministerkommittén att i resolutionsform ge sitt stöd åt det andra utvecklingsåriondets målsättningar. I resolutionen nr 522 uttalar församlingen vissa tvivelsmål beträffande den betydelse som den nuvarande utvecklingsstrategin tillmäter den ekonomiska tillväxten, mätt i BNP. Vidare konstateras de privata investeringarnas viktiga och ökande roll i utvecklingssamarbetet och uttalas djup oro över den fortsatta nedgången i DAC-ländernas (som helhet) biståndsansträngningar. De sist-

nämnda uppmanas vidare att välvilligt och skyndsamt överväga upprättandet av en internationell ränteutjämningsfond och reserverandet av en viss andel av SDR (speciella dragningsrätter) för utvecklingsändamål.

Kultur- och utbildningsfrågor

Vid sitt oktobermöte diskuterade församlingen bl. a. en rapport om *europaisk kulturpolitik*, vars utgångspunkt var erfarenheterna från UNESCO:s öst-väst-konferens om kulturpolitik i Helsingfors i juni 1972. I en av församlingen antagen rekommendation (nr 680) i detta ämne framhölls bl. a. att Helsingforskonferensen inte kunnat dölja djupgående principiella skiljaktigheter mellan å ena sidan en monolitisk uppfattning om kultur under statlig kontroll och övervakning och å andra sidan det liberala begrepp som betonar den kulturella mångfalden och yttrandefriheten. Vidare uttrycks förvissningen att Europarådets medlemsstater skulle tjäna på att gå in för ett samfällt handlande för att både främja det kulturella samarbetet och samtidigt överväga de problem de har gemensamma, detta speciellt med hänsyn till förberedelserna för den europeiska säkerhets- och samarbetskonferensen. Det framhålls i rekommendationen vidare att behovet av handling är brådskande och att särskilt ministerkommitténs råd för kulturellt samarbete (CCC) bör utnyttjas för att på ministerkommitténs och församlingens vägnar överväga den policy på kultur- och utbildningsområdet som medlemsstaterna bör föreslås följa inför den kommande europeiska säkerhets- och samarbetskonferensen. Det heter till sist att resultaten av Helsingforskonferensen "gör det mer önskvärt än någonsin att en europeisk konferens av ministrar ansvariga för kulturpolitik inrättas".

Församlingen antog vidare en resolution (nr 532) om skyddet av *Europas arkitektoniska arv*, vari bl. a. uttalas helhjärtat stöd för ministerkommitténs avsikt att under år 1975 genomföra en informationskampanj rörande bevarandet av byggnadsminnesmärken i Europa.

Församlingen behandlade vid oktobermötet även en rapport med förslag om antagande av ett slags europeisk *idrottsstadga* ("Sport for All Charter") med riktlinjer för att göra idrotten tillgänglig för alla befolkningskategorier som en integrerande del av en europeisk social- och kulturpolitik. En rekommendation (nr 682) med motsvarande innehåll antogs. — I debatten härom uttalade sig från svensk sida herr Lidgard, som särskilt underströk betydelsen av att även de mer eller mindre handikappade blir ihågkomna i detta sammanhang. Herr Lidgard betecknade detta som en jämlikhetsfråga, som inte tillräckligt uppmärksammats i rapporten.

Inom utbildningsområdet antog församlingen till sist en resolution (nr 533) om aktuella tendenser för *reform av den högre utbildningen*

med sikte på permanent utbildning. Resolutionen i fråga hade sin utgångspunkt i resultaten av det symposium om högre utbildning som hållits i Wien i juni—juli 1972.

Övrigt

Utöver ovan redovisade ärenden gjordes i församlingen från svensk sida inlägg eller interpellationer av bl. a. herr Wiklund angående zigenarnas ställning och uppspårandet av saknade personer och av fröken Bergegren rörande hälsovårdsfrågor samt den europeiska arbetsministerkonferensen.

Herr Björk och fröken Bergegren ingav vid oktobermötet en motion rörande utredning av frågan om att ge kommunal rösträtt åt invandrare i medlemsstaterna.

Ett stort antal församlingsmedlemmar, däribland fröken Bergegren samt herrar Bohman, Sjönell, Wiklund, Ahlmark och Lidgard, undertecknade en s. k. skriftlig deklaration som riktar uppmärksamheten på judarnas beträngda situation i Sovjetunionen.

*Bilaga***Beslut fattade av Europarådets rådgivande församling under år 1972****Rekommendationer**

- Nr 651 om konsultativ status för icke-statliga internationella organisationer
- Nr 652 om resultaten av andra symposiet rörande samordning av forskning om juridiska system i Central- och Östeuropa
- Nr 653 om konstgjorda havsöars juridiska status
- Nr 654 om Europarådets roll inom strafflagsområdet
- Nr 655 om kontrollen av försäljning och innehav av eldvapen i syfte att bekämpa våld
- Nr 656 om beskattning av välgörenhets- och liknande organisationer
- Nr 657 om andra europeiska befolkningskonferensens förslag att upprätta en ständig kommitté av demografiska experter
- Nr 658 om Palestina-flyktingarnas ställning och UNRWA:s verksamhet
- Nr 659 om miljöpolitiken i Europa
- Nr 660 om skadeverkningar på miljön och den mänskliga hälsan
- Nr 661 om bostadspolitiken i Europa
- Nr 662 om öst-västförbindelserna och förberedandet av en europeisk säkerhets- och samarbetskonferens
- Nr 663 om den europeiska rymdpolitiken
- Nr 664 om rörelsefrihet för vetenskaplig forskningsmateriel i Europa
- Nr 665 om europeiskt samarbete inom vissa vetenskapliga områden
- Nr 666 om europeiskt vetenskapligt och teknologiskt samarbete
- Nr 667 om resultaten av 4:e mötet med OECD-ländernas vetenskapsministrar
- Nr 668 om andra världslivsmedelskongressen och frihet från svält i världen
- Nr 669 om relationerna mellan Europarådet och Internationella centret för jordbruksforskning inom Medelhavsområdet
- Nr 670 om relationerna mellan Europarådet och internationella icke-statliga organisationer (konsultativ status)
- Nr 671 om konsultativ status som beviljas internationella icke-statliga organisationer
- Nr 672 om utvecklingsbiståndet
- Nr 673 om harmonisering av konfliktregler inom den internationella privaträtten i Europa

- Nr 516 om europeiska ekonomiska problem — monetär stabilitet och ekonomisk tillväxt
- Nr 517 om bistånd till Bangladesh
- Nr 518 till svar på 1971 års memorandum från UNESCO
- Nr 519 om läget i Grekland
- Nr 520 om läget i Tjeckoslovakien
- Nr 521 om politik för konsumentskydd
- Nr 522 om bistånd och investeringar och de multilaterala institutionernas roll
- Nr 523 om en europeisk ekonomisk och monetär union
- Nr 524 om relationerna mellan Västeuropa och USA (Europarådets allmänna politik)
- Nr 525 till svar på 4:e verksamhetsberättelsen från Världslivsmedelsprogrammet (WFP)
- Nr 526 till svar på 3:e verksamhetsberättelsen från Internationella studiecentret för jordbruk i Medelhavsområdet
- Nr 527 om utsikterna för de Tios toppkonferens
- Nr 528 om europeisk integration inför de Nios toppkonferens (Europarådets allmänna politik)
- Nr 529 om internationell valutareform och europeisk integration (europeiska ekonomiska problem)
- Nr 530 till svar på 1971 års verksamhetsberättelse från Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD)
- Nr 531 om yttrandefriheten och konstnärens roll i samhället
- Nr 532 om skyddet av Europas arkitektoniska arv
- Nr 533 om aktuella tendenser och utsikter för reform av den högre utbildningen med sikte på permanent utbildning
- Nr 534 om presskoncentrationer
- Nr 535 till svar på 12:e årsrapporten från Europeiska frihandelssammanslutningen (EFTA)
- Nr 536 om europeisk integration efter de Nios toppkonferens (Europarådets allmänna politik)
- Nr 537 om sammankallandet av ett 5:e seminarium rörande internationell frivilligtjänst
- Nr 538 till svar på 13:e verksamhetsberättelsen från europeiska atomenergiorganet (ENEA)

Direktiv

- Nr 324 om rekommendationer från 2:a europeiska befolkningskonferensen
- Nr 325 om politik för konsumentskydd
- Nr 326 om informationskampanj för djurskydd
- Nr 327 om politiska konsekvenser av EG:s utvidgning

- Nr 674 om krisåtgärder för att trygga den civila luftfartens säkerhet
- Nr 675 om födelsekontroll och familjeplanering inom Europarådets medlemsstater
- Nr 676 om läget för befolkning av asiatiskt ursprung i Uganda
- Nr 677 om europeisk rymdpolitik
- Nr 678 om resultaten av 3:e parlamentariska vetenskapskonferensen (Lausanne, 11—14 april 1972)
- Nr 679 om arbetet vid det tvärvetenskapliga symposiet rörande narkotikaberoende (Strasbourg, 20—24 mars 1972)
- Nr 680 om kulturpolitik i Europa
- Nr 681 om skyddet av Europas arkitektoniska arv
- Nr 682 om en europeisk "Idrott för alla"-stadga
- Nr 683 om åtgärder på grundval av besluten vid den parlamentariska konferensen om de mänskliga rättigheterna (Wien, 18—20 oktober 1971)
- Nr 684 om internationell terrorism
- Nr 685 om inrättandet av sociala rapporter från regeringarna i Europarådets medlemsstater
- Nr 686 om förbättring av vården för sjukhuspatienter
- Nr 687 om transporten av farliga ämnen till havs
- Nr 688 om Europarådets framtida roll
- Nr 689 om 16:e verksamhetsberättelsen från Europarådets särskilda representant för flyktingar och överbefolkning

Resolutioner

- Nr 504 om laxfiske i Atlanten
- Nr 505 om resultaten av den parlamentariska konferensen om mänskliga rättigheter
- Nr 506 om resultaten av andra symposiet rörande samordning av forskning om juridiska system i Central- och Östeuropa
- Nr 507 om reglerna beträffande beslutsförfarande i fråga om procedurmotioner
- Nr 508 om grekiska flyktingars situation efter 1967 års statskupp
- Nr 509 om miljöpolitiken i Europa
- Nr 510 om minskning av luftnedsmutsning från bilavgaser
- Nr 511 om de ekonomiska implikationerna av överljudsflygplan
- Nr 512 om återverkningarna av civila överljudsflygplan på den mänskliga och naturliga miljön
- Nr 513 om användningen av datorer inom parlamenten
- Nr 514 om jordbrukspolitiken i Europa — människans konfrontation med nya jordbruksstrukturer
- Nr 515 om den gemensamma fiskeripolitiken inom det utvidgade EG

- Nr 328 om anordnandet av en ny parlamentarisk vetenskapskonferens
- Nr 329 om prioriteter inom de vetenskapliga och tekniska områdena
- Nr 330 om rapporten från OECD:s "Rey-grupp"
- Nr 331 om undanröjande av oberättigad diskriminering och skydd
häremot

Uttalanden

- Nr 59 om 2:a europeiska befolkningskonferensens arbete (31 augusti—
7 september 1971)
- Nr 60 om Europarådets budget för år 1973
- Nr 61 om utkastet till Europarådets mellanstatliga arbetsprogram för
åren 1973—1974

